

specifikace: K projednání a rozhodnutí sporu o nároku společenství vlastníků, jenž byl vznesen proti členovi výboru, a to na náhradu škody, která měla být způsobena jednáním žalovaného, při němž mělo dojít k překročení rozsahu jeho pravomoci jednat za žalobce, když tato pravomoc měla být podle obsahu žalobních tvrzení (mimo jiné) založena jednáním (usnesením) shromáždění žalobce, je dána věcná příslušnost okresních soudů podle obecného ustanovení § 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm f) o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm. l) o. s. ř.

§ 1 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (ZOK)

§ 210 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

§ 1194 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

§ 1205 odst. 1 věta druhá zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (OZ)

Ncp 133/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobce: **Společenství vlastníků XY**, IČO XY
zastoupené advokátkou Mgr. Markétou Kučerovou Pechovou LL.M.
sídlem Jungmannova 750/34, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **R. E.**
zastoupená advokátkou Janou Petrovou
sídlem Na Hutích 756/12, 160 00 Praha 6

o zaplacení částky 121 400 Kč s příslušenstvím,

vedené u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 8 C 255/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Odůvodnění:

1. Žalobce se jako společenství vlastníků jednotek zajišťující správu příslušného domu a pozemků žalobou (respektive návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu - dále jen „žaloba“) doručitou Obvodnímu soudu pro Prahu 10 (dále jen „předkládající soud“) dne 22. 5. 2020 domáhá po žalované, a to jako předsedkyni výboru žalobce v období od 8. 5. 2017 do 26. 2. 2019 zaplacení celkově 121 400 Kč s (blíže specifikovaným) příslušenstvím. Uvedený požadavek žalobce odůvodnil tvrzením, že se dne 27. 4. 2017 konala schůze jeho shromáždění, na níž bylo přijato usnesení, které (mimo jiné) schválilo provedení úpravy vnitrobloku příslušného domu; usnesením byla vyhrazena částka 5 000 Kč na nezbytnou úpravu vnitrobloku s tím, že práce na konečné úpravě budou zadány až následně; ve stejném duchu byly úpravy řešeny i na schůzi výboru žalobce konané dne XY 2018, kde bylo obecně uzavřeno, že zatím žalovaná oslovila několik firem a věc bude řešena dále. Přes právě konstatované však měla žalovaná (podle návazných tvrzení žalobce), a to bez vědomí a nesouhlas ostatních členů výboru žalobce, uzavřít dne 9. 10. 2018 jménem žalobce s příslušným zhotovitelem smlouvu o dílo o provedení zahradnických prací a úpravy zeleně ve vnitrobloku, v níž měla být dohodnuta odměna zhotovitele na částku 121 400 Kč (bez DPH), kterou měl následně (po dokončení a převzetí prací a pod hrozbou podání příslušné žaloby) žalobce zhotoviteli uhradit. Na podkladě uvedených tvrzení žalobce uzavřel, že žalovaná popsáním jednáním zjevně překročila vnitřní omezení svých pravomocí a žalobci, který byl nucen příslušnou cenu díla zaplatit, tak způsobila škodu v nárokové částce jistiny (bez příslušenství a dalších nákladů), kterou do dne sepsu žaloby žalobci neuhradila.
2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), bez dalšího s tím, že věc podle jeho názoru nepatří do věcné příslušnosti okresních soudů. Pokud se jedná o odůvodnění takového názoru, předkládající soud ve své zprávě odkázal na příslušnou informativní výzvu účastníkům (§ 104a odst. 2 věta druhá o. s. ř.), ve které konstatoval že „rozhodování o pravomoci žalované uzavřít smlouvu na úpravu zeleně ve společenství vlastníků jednotek na správu domu a pozemku spadá do působnosti shromáždění společenství vlastníků jednotek dle § 1208 písm. f) o. s. ř.“, a proto „jde - z procesního hlediska - o věc ve smyslu ustanovení § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř.“; „soudem příslušným věc projednat a rozhodnout je soud krajský, konkrétně Městský soud v Praze“.
3. Žalobce v reakci na informativní výzvu předkládajícího soudu právě zmíněný názor (a jeho odůvodnění ze strany) předkládajícího soudu odmítl s tím, že již z textu ustanovení § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř. je zřejmé, že na problematiku společenství vlastníků jednotek uvedená úprava dopadat nemůže, neboť společenství vlastníků jednotek není obchodní korporací. V daném ohledu žalobce odkázal na závěry vyslovené v usneseních nadřízeného soudu sp. zn. Ncp 333/2020 a Ncp 480/2020. Žalobce dále zvážil možnost dopadu ustanovení § 9 odst. 2 písm. l) o. s. ř. na posuzovanou věc, přičemž (rovněž) v daném ohledu (a opět) s odkazem na shora zmíněná rozhodnutí nadřízeného soudu dospěl k negativnímu závěru. Jelikož obě rozhodnutí byla vydána nadřízeným soudem, který „bude případně rozhodovat o věcné příslušnosti k řízení o nadepsané věci, rozhodne s nejvyšší pravděpodobností stejně a věc nebude postoupena Městskému soudu v Praze“, žalobkyně shledala předestřený postup spočívající v předložení věci předkládajícím soudem nadřízenému soudu k rozhodnutí o věcné příslušnosti

za zbytečné průtahy, přičemž navrhla, aby předkládající soud věc k rozhodnutí o věcné příslušnosti nepředkládal a tuto v nejkratší době projednal a rozhodl.

4. Žalovaná k výzvě předkládajícího soudu bez dalšího konstatovala, že „nemá námitek proti postupu soudu ve věci věcné příslušnosti tohoto soudu v projednávané věci“.
5. Podle § 210 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“), korporaci vytváří jako právnickou osobu společenství osob.
6. Podle § 1194 odst. 1 o. z., společenství vlastníků je právnická osoba založená za účelem zajišťování správy domu a pozemku; při naplňování svého účelu je způsobilé nabývat práva a zavazovat se k povinnostem. Společenství vlastníků nesmí podnikat ani se přímo či nepřímo podílet na podnikání nebo jiné činnosti podnikatelů nebo být jejich společníkem nebo členem.
7. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), obchodními korporacemi jsou obchodní společnosti (dále jen „společnost“) a družstva.
8. Podle § 1 odst. 2 ZOK, společnostmi jsou veřejná obchodní společnost a komanditní společnost (dále jen „osobní společnost“), společnost s ručením omezeným a akciová společnost (dále jen „kapitálová společnost“) a evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.
9. Podle § 1 odst. 3 ZOK, družstva jsou družstvo a evropská družstevní společnost.
10. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
11. Podle § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace.
12. Podle § 9 odst. 2 písm. l) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech jednání shromáždění společenství vlastníků a sporů z toho vzniklých, s výjimkou sporů o příspěvky členů společenství vlastníků na správu domu a pozemku, sporů o zálohy na úhradu za služby a způsobu rozúčtování cen služeb.
13. Jak v odstavci 1. konstatováno, žalobce se jako právnická osoba vykazující formu společenství vlastníků (§ 1194 odst. 1 o. z.) žalobou v tomto řízení domáhá proti žalované zaplacení nárokové částky jistiny (s příslušenstvím) na podkladě tvrzení, že žalovaná, a to jako předsedkyně statutárního orgánu (výboru - § 1205 odst. 1 věta druhá o. z.) žalobce, měla za žalobce uzavřít příslušnou smlouvu o dílo, přičemž takovým postupem měla překročit vnitřní omezení svých pravomocí a žalobci, který měl cenu díla zaplatit, tak měla způsobit škodu (minimálně) ve výši nárokové jistiny.
14. Právě zmíněné vymezení předmětu sporu v žalobě (jež je přitom určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení - viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) je pro účely posouzení věcné příslušnosti soudů k dané věci, a to z hlediska všech do úvahy připadajících procesních ustanovení (viz odůvodnění níže), dostačující.
15. Předkládající soud při vyslovení svého názoru o absenci věcné příslušnosti okresních soudů projednávat a rozhodovat tuto věc vychází z § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř.
16. Standardní soudní praxe (jejímž výrazem je například žalobcem případně zmiňované usnesení ze dne 14. 5. 2020, sp. zn. 333/2020, jenž je – shodně jako níže uvedené usnesení nadřízeného soudu - veřejnosti přístupné na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>) při výkladu § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř. vychází z toho, že forma společenství vlastníků podle § 1194 o. z. sice naplňuje obecné zákonné znaky korporace, když tento typ právnické osoby vytváří společenství osob - členů - vlastníků jednotek (§ 210

odst. 1 o. z., s přihlédnutím k § 1194 odst. 2 věta první o. z.), nejedná se však již o speciální typ obchodní korporace ve smyslu § 1 ZOK, a to již jen proto (tedy bez ohledu na zákonem explicitně vyjádřený nepodnikatelský - tedy neobchodní - charakter společenství vlastníků), že definiční výčet obchodních korporací obsažený v uvedeném zákonném ustanovení - a zahrnující výlučně obchodní společnosti, tedy: veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciovou společnost, evropskou společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení (§ 1 odst. 2 ZOK), jakož i družstva, tedy: družstvo a evropskou družstevní společnost (§ 1 odst. 3 ZOK) - je uzavřený.

17. Ke shodnému závěru - tedy, že § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř. nelze vztahovat na společenství vlastníků podle § 1194 o. z. - pak lze dojít nejen na základě (právě předestřené) výkladu gramatického, ale též na základě výkladu teleologického, jenž vychází z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona č. 293/2013 Sb. Takový výklad byl nadřízeným soudem podán například v jeho recentním usnesení ze dne 26. 11. 2020, sp. zn. Ncp 744/2020 (viz zejména jeho odstavec 15.). Zmíněné usnesení se sice týká odlišné formy korporace - spolku, ale příslušná obecná úvahová východiska se uplatní rovněž v případě společenství vlastníků, když u obou uvažovaných forem korporací se nejedná o korporace „obchodní“.
18. S ohledem na shora uvedené nelze, než (i v tomto případě) dílčím způsobem uzavřít, že žalobce není obchodní korporací, a proto je pojmově vyloučeno, aby na projednávanou věc dopadala procesní úprava obsažená v § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř.
19. Přestože předkládající soud v rámci odůvodnění svého názoru, že věc nespadá do věcné příslušnosti okresních soudů, uvažoval výlučně § 9 odst. 2 písm. f) o. s. ř., považuje nadřízený soud za potřebné vyjádřit se rovněž k otázce (ne)možnosti aplikace (žalobcem zmíněného) § 9 odst. 2 písm. l) o. s. ř. na uvedený spor.
20. Žalobce sice v rámci své žaloby zmiňuje, že dne 27. 4. 2017 jeho shromáždění přijalo usnesení, které schválilo provedení úpravy vnitrobloku příslušného domu a vyhradilo částku 5 000 Kč na nezbytnou úpravu vnitrobloku, nicméně samo takové jednání shromáždění žalovaného, případně spor z takového jednání bezprostředně vzniklý, předmětem tohoto řízení není. Základní otázkou, kterou je třeba z hlediska předmětu tohoto řízení zodpovědět, je totiž otázka (ne)oprávněnosti jednání žalované, z něhož měla podle názoru žalobce vzniknout škoda, jejíž náhrady se žalobce po žalované domáhá. Dotčené jednání shromáždění je potom pouze jednou ze skutečností významných pro zodpovězení takové základní otázky.
21. Vzhledem ke všemu shora konstatovanému nadřízený soud uzavírá, že k žalobnímu požadavku v této věci jsou věcně příslušné okresní soudy ve smyslu obecné úpravy věcné příslušnosti soudů pro sporné občanské soudní řízení obsažené v § 9 odst. 1 o. s. ř., když se nejedná o věc, pro kterou by zákon zakládal speciální věcnou příslušnost soudů krajských. Taková speciální úprava totiž není obsažena nejen v uvažovaných ustanoveních § 9 odst. 2 písm. f) a l) o. s. ř., ale ani v žádném jiném ustanovení zákonné povahy.
22. Proto nadřízený soud rozhodl tak, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni příslušné okresní soudy (§ 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 22. února 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu

